

זהר הקדוש

עם ביאור
הפטר והפסוק

פרשת ראה + פגם מאכלות אסורות ועונשם

בְּסֻטָּא דָא - שאחזיתם בצד הקדושה, וְיֵשׁ מִנְיָהּ - מהנבראים שְׁאֲחִידוּ - שאחזיתם בְּסֻטָּא אַחְרָא. כי הקב"ה ברא את הספירות ועל ידם ברא בעולם הגשמי את הכל.

ונמצאו צודקים גם דברי רבי אבא וגם דברי רבי אלעזר, שאכן הכל השתלשל מצד הקדושה וכדברי רבי אבא, שהרי הקב"ה ברא את הספירות, בין דקדושה ובין דסטרא אחרא, אלא לאחר שנבראו הספירות, בעלי חיים הטהורים נבראו מצד הקדושה ולכן הם מותרים באכילה, ובעלי חיים הטמאים נבראו מצד הטומאה ולכן אסורים באכילה וכדברי רבי אלעזר.

ומפסיק באמצע דבריו לפרש ענין העינים שהם בהמות טהורות, אפילו שיש לכוחות הטומאה אחיה בהם:

וְאִי תִּימָא - ואם תאמר ותשאל לפי זה, **הַאִי עֵז** - על העז למה הוא מותר באכילה, כיון דשְׂרִיא עֲלֵיהּ רוּחַ מִסְּאָבָא לָגוּ - ששורה עליו רוח הטומאה בתוכו, כמו ששמו מורה עליו 'עז' מלשון עזות, ואם הוא מצד הטומאה צריך לאסרו באכילה כמבואר, התינוץ הוא שלאו הכי - שאינו כך, שרוח הטומאה שורה בתוכו, דְּאִי רוּחַ מִסְּאָבָא שְׂרִיא בֵּיהּ - כי אילו היתה רוח הטומאה שורה עליו לא היה לו סימני טהרה, אלא סימני טומאה כשאר בעלי חיים טמאים, ואכן היה אָסִיר לָן לְמִיכַל - אסור לנו לאכול.

ומבאר את סדר הדברים, מהי שייכות העינים לטטרא אחרא, ולמה אינם טמאים בגלל זה:

אֵלָא רוחות הטומאה והשדים רק אַעֲבְרוּ בְּגוּוֹיָהּ וּיְתַחֲזוּן לְקַבְלֵיהוּן - עוברות בין העינים ונראים כנגדם, אך וְלֹא שְׂרִיא לְיִירָא בְּהוּ אינם שורים ושוכנים בתוכם, דְּכַד אֵינּוּן שְׂרִיין - כי כשבים כוחות הטומאה לשרות עליהם, רוּחַ אַחְרָא אַעֲבַר עֲלֵיהוּ - בא רוח אחר מצד הקדושה ועובר עליהם, וְאִז פְּרִישׁוּן מִגְרַמְיָהוּ - פורשים מהם כוחות הטומאה. וּבְגִין כֵּן - ולכן הם רק אֲתַחֲזוּן לְקַבְלֵיהוּ וּמְקַטְרְגֵי בְּגוּוֹיָהּ - נראים כנגדם ומקטרגים מביניהם על בני אדם, אֲבָל וְלֹא שְׂלִטֵי בְּהוּ בְּגִרְמֵיהוּ - אינם יכולים לשלוט בתוכם. וְעַל דָּא שְׂרִי לָן לְמִיכַל - ולכן מותרים העינים באכילה.

ומוסיף עוד לבאר שרוח הטומאה מסתלקת מהעינים כאשר היא רואה את סימני הטהרה:

תָּא חֲזִי - בוא וראה, **פִּינּוּ דְאֲתִיין לְשִׁלְטָא בְּהוּ** - כיון שבאים כוחות הטומאה לשלוט בעינים, אַעֲבַר רוּחָא חֲדָא - עובר רוח אחד מצד הקדושה לסלקם, ואז כוחות הטומאה זְקַפּוּ עֵינֵין וְחָמְאוּן וְשִׁמִּין דְּלֵהוּן - זוקפים עיניהם ורואים את סימני הטהרה של העינים שהם מפרסת פרסה, וְאֲתַפְרְשׁוּן מִנְיָהּ - ונפרדים מהם, שאינם שורים בתוכם, אֲבָל עֵדִיין אֲתַחֲזוּ לְקַבְלֵיהוּן - נראים כנגדם, [ולכן נקראים השדים וכוחות הטומאה בשם שעירים] - [עינים] כי נמצאים בין העינים וכנגדם, אֲבָל אינם שורים בתוכם, וְלֹא אָסִירֵי לָן לְמִיכַל - אינם אסורים לנו באכילה, אפילו שרוח הטומאה עוברת ביניהם.

יבואר ענין בעלי חיים טהורים וטמאים, שאותם שיש להם סימני טהרה הם מצד הקדושה, ושאינן להם סימני טהרה הם מצד הטומאה, ולכן הזהירה התורה את ישראל שיתרחקו ממאכלות אסורות ויתדבקו בצד הקדושה. ויבואר עונשו בעולם הבא ואף אחר תחיית המתים. ויבואר טהרתם של ישראל לעתיד לבוא כשירוק הקדוש ברוך הוא עליהם מים טהורים. [ומבואר טעם להיות אכילת העינים שאף שהשדים וכוחות הטומאה שורים ביניהם וכנגדם, אבל אינם יכולים לשלוט בתוכם, וכיון שאינם שולטים עליהם מותרים באכילה].

אָמַר רַבִּי אֱלֵעָזַר, לפרש את הפסוק **'זאת החיה אשר תאכלו מפל הבהמה'** (ויקרא יא ב), במה שכתב **'מפל'** בא הכתוב לומר, **אֵינּוּן** - אותם בעלי חיים דְּאֲחִידוּ מִן סֻטָּר דָּא - שאחזיתם ושורשם מצד מידת המלכות שבקדושה, **שְׂרִיא לָכוּ לְמִיכַל** מותר לכם לאכול, וְכָל אֵינּוּן - אותם בעלי חיים דְּלֹא אֲתִיין (דף מ"א ע"ב) **מִסֻּטָּרָא דָא** - שאינם באים מצד הקדושה, **אָסִיר לָכוּ לְמִיכַל** - לכם לאכול.

ומפרש דבריו **בְּגִין דְאִית בְּעִירוֹ דְאֲתִיין מִסֻּטָּרָא דָא** - משום שיש בעלי חיים הבאים מצד הקדושה, וְאִית דְאֲתִיין - ויש בעלי חיים הבאים מִסֻּטָּרָא אַחְרָא מִסְּאָבָא - מצד הטומאה.

ומבאר שסימני הטהרה באים להודיע לאדם אלו בהמות וחיות הן מצד הקדושה ואלו לא:

וְסִימְנָא דְלֵהוּן - והסימן שלהם לדעת איזה בצד הקדושה ואיזה בצד הטומאה, הוא מה דְּכָתִיב בהם **'פל מִפְרֶסֶת פְּרָסָה וְשִׁעַת שְׁסַע פְּרָסָה מַעֲלַת גְּרָה בְּהִמָּה אֲתָה תֵאכְלוּ'** (שם פסוק א), וּבְגִין כֵּן פְּלֵהוּ וְשִׁמּוֹן - ולמדנו, שכל החיות והבהמות הטהורות נרשמו בסימני טהרה, וְכִלְהוּ אַרְשִׁים לְהוּ קָרָא - וכולם נרשמו בפסוק, כל סימני הטהרה של בעלי חיים [חיות ובהמות, עופות, חגבים, דגים]. וּבְגִין כֵּן - ולכן, **כָּל מֵאֵן דְאָכִיל מֵאֵינּוּן דְאֲתִיין מִסֻּטָּרָא דָא מִסְּאָבָא** - כל מי שאוכל מאותם בעלי חיים הבאים מצד הטומאה, אֲסִתָּאב בְּהוּ - נטמא בהם גופו ואבריו וחושיו, וְסָאִיב לְנַפְשֵׁיהּ דְאֲתִיא מִסֻּטָּרָא דְכִּיָּא - ומטמא את פנימיות נפשו הבאה מצד הקדושה, [כי אפילו הנפש הבהמית של בני ישראל באה מצד הקדושה].

רבי שמעון מיישב דברי רבי אלעזר עם דברי רבי אבא שאינם סותרים: **רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, כָּל כְּלָא** - כלל כל הדברים, כלומר בדברי יוכלו גם דברי רבי אבא וגם דברי רבי אלעזר, **כִּי כְּמָה דְאִית עֶשֶׂר כְּתָרִין דְּמִהִמְנַתָּא לְעֵילָא** - כמו שיש עשר כתרים של האמונה למעלה [- בצד הקדושה], והכונה לעשר ספירות דמלכות דאצילות, **כֵּן גַּם אִית עֶשֶׂר כְּתָרֵי דְחֻרְשֵׁי מִסְּאָבֵי לְתַתָּא** - יש עשר כתרים לכוחות הכישוף למטה [- בצד הטומאה], והכונה לעשר ספירות של הסטרא אחרא. ואת שניהם ברא הקב"ה כמו שנאמר (קהלת יד') **'גַּם אֵת זֶה לַעֲמֹת זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים'** והכל תחת ממשלתו, וְכָל מַה דִּי בְּאַרְעָא - שיש בארץ, בראם הקב"ה על ידי ספירות אלו, יש מִנְיָהּ - מהנבראים שְׁאֲחִידוּ

וחזר לענין לפרש טעם איסור מאכלות אסורות, כי בכל הבעלי חיים יש טמאים וטהורים, ובני ישראל קדושים צריכים להזהר שלא להטמאות בבעלי החיים הטמאים:

בין בבעירי - בבהמות, **בין בחיותא** - בחיות, **בין בעופי** - בעופות, **בין בגוני ימא** - בדגי הים, **בכלהו** - בכל המינים הללו **אתחזון ימינא**

ושמאלא - נראים ונמצאים ימין ושמאל, כלומר שיש בהם טהורים [מצד ימין] וטמאים [מצד שמאל], **וכל מאן דאתי מסטרא דימינא שארי לן למיכל** - וכל מי שבא מצד הקדושה שיש לו סימני טהרה מותר לנו לאכול, **וכל אינון דאתיין מסטרא דשמאלא פלהו אסיר לן למיכל** - וכל אותם שבאים מצד הטומאה שאין להם סימני טהרה כולם אסורים לנו באכילה, **בגין דדרגא דכלהו מסאבא** - מפני שמדרגת כולם הוא טומאה, **וכלהו מסאבין ורוח מסאבא שריא בגווייהו ודרי בהו** - וכולם טמאים ורוח הטומאה שורה בתוכם ושוכן בהם בקביעות, והאוכל מהם נעשה הבשר חלק מאברי גופו, וחיותם הרוחנית חלק מפנימיות נפשו, ומרבה הטומאה בגופו ובנפשו.

ועל דא רוחא קדישא דישראל - ולכן רוחם הקדוש של עם ישראל, **לא יתערב בהו** - בהם **ולא יסתאב בהו** - ולא יטמא בהם באכילתם, **בגין דישתפחון קדישין** - כדי שיהיו נמצאים קדושים **וישתמודעון לעילא** - ויהיו נכרים בעליונים בנפשם הקדושה **ותתא** - וניכרים בתחתונים בגופם הטהור והקדוש בצלם אלקים שלהם, **זכאה חולקיהון** - אשרי חלקם **דישראל, דמלכא קדישא אתרעי בהו** - שהמלך הקדוש ברוך הוא חפץ בהם, **ובגעי לדבאה להו ולקדישא להו על כלא בגין דאחידון ביה** - ורצה לטהרם ולקדשם על כל הברואים משום שדבקים בו, ומסר להם סימני טומאה וטהרה להתרחק מהסטרא אחרא ולהדבק בצד הקדושה.

וממשיך לבאר סביבת הדבר שיש להזהר מטומאה כי ה' מתפאר בהם ומעלתם גדולה **תא חזי** - ובוא וראה, **קתיב שהקדוש ברוך הוא אומר על עמו 'ישאל אשר בך אתפאר'** (ישעיה מט א), כלומר אני מקשט ומפאר עצמי בנשמתכם, ולכן **אי** - אם **קודשא בריך הוא מתפאר בהו** - בהם **בישראל, הין אתיין לאסתאבא** - ולא יתדבקא **בסטרא מסאבא** - איך יבואו להטמא במאכלות אסורות ולהדבק בצד הטומאה, **ועל דא קתיב** - ועל זה נאמר (ויקרא יא מד) **והתקדשתם והייתם קדושים פי קדוש אני ולא תשקצו את נפשותיכם וגו'** במאכלות אסורות. והטעם שתולה קדושת ישראל בקדושת הקדוש ברוך הוא, הוא מפני שיש להם צלם אלקים, כי **מאן דאיהו בדיוקנא דמלכא לא לבגעי ליה לאפרשא מאורחוי דמלכא** - מי שהוא בדמות המלך אין לו לפרוש מדרך המלך, וכמו שהקב"ה קשור בקדושה ונבדל מטומאה כך עם ישראל צריכים להיות כן.

ומבאר שכשישראל נשמרים ממאכלות אסורות הדבר ניכר עליהם:

ובגין כף רשים להו - ולכן סימן להם **קודשא בריך הוא לישראל**, מתחילת הבריאה **את כל אינון דאתיין מסטרא דא** - כל הבעלי חיים הבאים מצד הקדושה בסימני טהרה, שאותם יאכלו, **את כל אינון דאתיין** - אותם הבעלי חיים הבאים בסימני טומאה, שיפרשו מהם ולא יאכלו,

זכאה חולקיהון - אשרי חלקם **דישראל, כל דקתיב בהו** - שנאמר בהם (ישעיה סא ט) **'כל רואיהם יפירום פי הם זרע ברך יהוה'** כששומרים על הצלם אלקים בשמירתם ממאכלות אסורות, כי הם זרע של **ברך יהוה ממש**, כלומר שורש נשמתם הוא ממידת היסוד הנקרא ברוך, והם **'ברך יהוה'** **בכלא** - מתברכים מה' בכל מעשיהם כי שומרים עצמם ממאכלות אסורות, ואוכלים רק מהמאכלות המותרים במידת המלכות.

ומוסיף עוד בחומר האוכל מאכלות אסורות, שדבוק בצד הטומאה ומראה בעצמו שאין לו חלק באלהי ישראל:

ותא חזי - ובא וראה, **כל מאן דאכיל מאינון מאכלי דאסידי** - כל מי שאוכל מאותם מאכלות אסורות, **אתדבק בסטרא אחרא** יותר משאר עבירות, מפני שהמאכל נעשה בשר ודם חלק ממנו, **וגעיל נפשיה וגרמיה** - ומשקץ נפשו וגופו, **ורוח מסאב שריא עליה** - ורוח הטומאה שורה על פנימיות נפשו, **ואחזי גרמיה דלית ליה חולקא באלהא עלאה** - ומראה עצמו וגופו שאין לו חלק בא-ל-עליון, וכל כך מתרבה הטומאה כאילו **ולא אתי מסטריה** - לא בא מצד הקדושה כלל, וכאילו **לא אתדבק ביה** - לא היה דבוק בצד הקדושה מעולם. זהו בעולם הזה.

ואי יפוק הכי מהאי עלמא - ואם יצא מן העולם כך, שימות בלי תשובה, אחר מיתתו **אחידון ביה כל אינון דאחידון בסטר דמסאבא** - נאחזים בו כל אותם האחוזים בצד הטומאה, **ומסאבין ליה** - ומטמאים את נפשו כמו בהיותו בגוף, **ודיינין ליה כבר נש דאיהו געלא דמאריה** - ודינים אותו כאדם שהוא משוקץ לריבונו, נמצא שהוא **געלא בהאי עלמא** - משוקץ בעולם הזה, **וגעלא בעלמא דאתי** - ומשוקץ לעולם הבא.

ועל דא קתיב בס' ולא נאמר 'ונטמאתם', אלא **ונטמאתם בלא א'** שהוא לשון טמטום וסתימה, והכונה שישאר סתום בטומאתו **דלא אשתכח אסותא לגעוליה** - שלא נמצא רפואה לשיקוצו, **ולא נפיק ממסאבותיה לעלמין** - ואינו יוצא מטומאתו לעולם, כי העובר שאר עבירות אחר שיתמרק בגיהנם יצא מטומאתו, אבל הנטמא במאכלות אסורות אין רפואה למכתו, ואם לא שב בתשובה קודם מיתתו לא יעלה מטומאתו בגיהנם. **ווי לון** - אוי להם [לגוף ולנפש] בחייהם **ווי לנפשיהו** - אוי לנפשם לאחר מותם, **דלא יתדבקון בצרורא דחיי לעלמין** - שלא יתדבקו בצרור החיים לעולם, **דקא אסתאבו** - משום שנטמאו במאכלות אסורות.

בין בבעירי, בין בחיותא, בין בעופי, בין בגוני ימא, בכלהו אתחזון ימינא

ושמאלא (רחמי ודינא), **וכל מאן דאתי מסטרא דימינא, (מסטרא דרחמי) שארי לן למיכל. וכל אינון דאתיין מסטרא דשמאלא (מסטרא דדינא), פלהו אסיר לן למיכל. בגין דדרגא**

דגרמא) **דכלהו מסאבא, וכלהו מסאבין, ורוח מסאבא שריא בגווייהו, ודרי בהו. ועל דא רוחא קדישא דישראל, לא יתערב בהו, ולא יסתאב בהו, בגין דישתפחון קדישין, וישתמודעון לעילא ותתא. זכאה חולקיהון דישראל, דמלכא קדישא אתרעי בהו, ובגעי לדבאה להו, ולקדישא להו על כלא, בגין דאחידון ביה.**

תא חזי, קתיב (ישעיה מט ג) 'ישאל אשר בך אתפאר, אי קודשא בריך הוא מתפאר בהו בישראל, הין אתיין לאסתאבא ולא תדבקא בסטרא מסאבא. ועל דא קתיב (ויקרא יא מד) 'והתקדשתם והייתם קדושים פי קדוש אני ולא תשקצו את נפשותיכם' וגו', מאן דאיהו בדיוקנא דמלכא, לא לבגעי ליה לאפרשא מאורחוי דמלכא.

ובגין כף רשים להו קודשא בריך הוא לישראל, כל אינון דאתיין מסטרא דא, וכל אינון דאתיין מסטרא אחרא. זכאה חולקיהון דישראל, דקתיב בהו, (ישעיה סא ט) 'כל רואיהם יפירום (נח ע"א) 'פי הם זרע ברך יהוה, ברך יהוה ממש, ברך יהוה בכלא.

ותא חזי, כל מאן דאכיל מאינון מאכלי דאסידי, אתדבק בסטרא אחרא, וגעיל נפשיה וגרמיה, ורוח מסאב שריא עליה, ואחזי גרמיה דלית ליה חולקא באלהא עלאה, ולא אתי מסטריה, ולא אתדבק ביה. ואי יפוק הכי מהאי עלמא, אחידון ביה כל אינון דאחידון בסטר (ס"א דאתיין מסטר) דמסאבא, ומסאבין ליה ודיינין ליה כבר נש דאיהו געלא דמאריה, געלא בהאי עלמא, וגעלא בעלמא דאתי.

נפשי צמאה לדעת כל רז סודך

זוהר הקדוש המבואר < עם פירוש "הכתר והכבוד" ביאור בשפה ברורה הפותח את לב הלומד, עם מקורות וביאורים על פי גדולי המפרשים

